

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SHODA, ŘÍZENOST, PŘIMYKÁNÍ (CJ-09-13)

- rozlišujeme tyto formální prostředky vyjádření skladebních vztahů:

a) **shoda** – závislý člen se shoduje s řídicím členem v pádě, čísle, rodě, či v osobě, čísle a v rodě

- například v **přísudku** (máma vařila), v **přívlastku shodném** (hluboký les), v **doplňku shodném** (pomohl jsem rád)

b) **řízenost** – řídicí člen určuje pád členu závislého

- například v **předmětu** (viděl zloděje), v **přívlastku neshodném** (dcera krále)

c) **přimykání** – řídicí člen neurčuje tvar závislého členu

- například u **příslivečného určení** (konal rychle), u **doplňku neshodného** (učil se pekařem)

U daných skladebních dvojic urči vztah mezi nimi.

Příklad: noha z prasete → *neshodný přívlastek* – vztah: **řízenost**

1) včelí úl - *shodný přívlastek* – vztah: **shoda**

2) umřel doma – *příslivečné určení* – vztah: **přimykání**

3) psal prezidentovi – *předmět* – vztah: **řízenost**

4) studoval v knihovně – *příslivečné určení* – vztah: **přimykání**

5) zbroj rytíře – *neshodný přívlastek* – vztah: **řízenost**

6) citoval Havla – *předmět* – vztah: **řízenost**

7) zamiloval se do čarodějnice – *předmět* – vztah: **řízenost**

8) tichá domácnost – *shodný přívlastek* – vztah: **shoda**

9) vláček fičel – *základní skladební dvojice* – vztah: **shoda**

10) domorodcova mačeta – *shodný přívlastek* – vztah: **shoda**

11) přijel v úterý – *příslivečné určení* – vztah: **přimykání**

12) ukončil to sám – *doplňek shodný* – vztah: **shoda**